ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : บทบาทและการแบ่งงานระหว่างชายหญิงในชุมชนที่มีผลต่อการพัฒนาสตรี

ชื่อผู้เขียน : นางณัฏฐิยาภรณ์ ศรีสุบรรณ์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต ดวงสา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลี่ยนผดุง	กรรมการ
อาจารย์วิสุทธิ์ วานิช	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหญิงชายในชุมชนทั้งในอดีตและปัจจุบัน บทบาทและการแบ่งงานในครัวเรือนระหว่างหญิงชายในชุมชนชนบท ระบบคุณค่าและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและการแบ่งงานระหว่างหญิงชาย และผลกระทบของการแบ่งงานระหว่างหญิงชายที่มีผลต่อการพัฒนาสตรีในชุมชนชนบท

การวิจัยเป็นแบบเชิงคุณภาพโดยเริ่มจากการศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง การสนทนากลุ่มและการบันทึกภาคสนาม ข้อมูลที่ได้ได้รับการวิเคราะห์ แยกแยะ จัดหมวดหมู่ตีความหมายและนำเสนอโดยการบรรยายและสรุปเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การแบ่งบทบาทและแบ่งงานระหว่างหญิงชายของชุมชนแต่เดิมใช้เพศเป็นเกณฑ์กำหนดตามที่ได้รับการปลูกฝังและสืบทอดต่อๆกันมาจนกลายเป็นวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตของคนในชุมชน โดยผู้หญิงจะได้รับมอบหมายให้ดูแลความเป็นอยู่ของทุกคนในครอบครัวเป็นหน้าที่หลัก ต้องรับภาระทุกอย่างในครอบครัวเพื่ออำนวยความสุข ความสะดวกสบายของคนในครอบครัว ส่วนผู้ชายจะได้รับมอบหมายหน้าที่หลัก คือ เป็นผู้นำครอบครัวและมีหน้าที่หาเลี้ยงครอบครัว

ปัจจุบันสภาพสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมตามกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ชุมชนที่เคยมีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆได้กลายเป็นสังคมที่มีลักษณะเป็นสังคมเมืองที่มีค่านิยมในวัตถุแต่ทัศนคติ ความเชื่อและวัฒนธรรมของชุมชนในการแบ่งบทบาทหญิงชายยังเป็นเช่นเดิมบทบาทของหญิงยังคงจำกัดอยู่เพียงในครัวเรือนเท่านั้น ในขณะที่ผู้ชายมีบทบาทออกไปนอกบ้าน อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติหญิงชายได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานของทั้งสองฝ่าย แต่ช่วงระยะเวลาหรือโอกาสในการช่วยงานซึ่งกันและกันแตกต่างกัน ผู้หญิงจะช่วยงานผู้ชายหรืองานนอกบ้านตลอดเวลาที่มีโอกาสส่วนผู้ชายจะช่วยงานผู้หญิง หรืองานในบ้านก็ต่อเมื่อตนเองไม่สามารถทำงานนอกบ้านได้หรือไม่มีงานทำและผู้หญิงจะไม่ทำงานบ้านถ้างานนอกบ้านมีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจหรือมีมูลค่าเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของครอบครัวมากกว่า ในกรณีนี้ผู้ชายจะต้องช่วยทำงานบ้านเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อตนเองและบุตร

ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนทัศนคติต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาทของหญิงชายทั้งในชุมชนและในครอบครัวก็ได้รับการสืบทอดทั้งจากวิถีชีวิตในชุมชน จากการปฏิบัติในครอบครัวและจากการอบรมสั่งสอนโดยตรงในครอบครัว ประเพณี ความเชื่อและวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ล้วนแล้วแต่ทำให้บทบาทที่แตกต่างกันของหญิงและชายนี้ดำรงอยู่ทั้งสิ้น

การปลูกฝังทัศนคติและความเชื่อในบทบาทหญิงชายมานานนี้เองทำให้ผู้หญิงไม่รู้สึกขัดแย้งในบทบาทมากนัก ถ้ามีก็จะพยายามปรับตัวเองโดยการเพิ่มเวลาในการทำงานในบ้านให้มากขึ้นด้วยความเต็มใจโดยไม่คิดที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนรอบข้างโดยเฉพาะสามี ในสถานการณ์

นี้ผู้หญิงต้องทำงานหนักมากขึ้น ส่วนผู้ชายกลับรู้สึกไม่สบายใจ คับข้องใจและไม่ภาคภูมิใจถ้าต้องช่วยทำงานบ้าน ผู้หญิงจึงต้องทำงานหนักมากขึ้นจึง ไม่มีเวลาและโอกาสในการพัฒนาตัวเองทำให้ล้าหลังและขาดโอกาสในการเพิ่มศักยภาพของตนและครอบครัวเพื่อรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้หญิงส่วนใหญ่จึงไม่มีโอกาสได้แสดงความรู้ความสามารถของตนเองให้เป็นที่ประจักษ์แก่สังคม และไม่มีโอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน ผู้หญิงในระดับบน เช่น ภรรยาหรือญาติพี่น้องของผู้นำท้องถิ่น ผู้หญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีและหรือมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าและผู้หญิงที่ไม่มีภาระทางครอบครัวเท่านั้น จึงมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน บทบาทในการพัฒนาหมู่บ้านของผู้หญิงคงจำกัดอยู่เฉพาะงานบางอย่างเท่านั้น เช่น การบริการซึ่งกลุ่มผู้หญิงมักจะเป็นผู้รับผิดชอบ

Thesis Title	Effects of Roles and Divisions of Labor Between Females and Males on Women Development
Author	Mrs. Nadtiyaporn Sarisubun
M.Ed.	Nonformal Education

Examining Committee :	Assist.Prof.Dr. Dusit	Duangsa	Chairman
	Assist.Prof. Yonyudh	Plianpadung	Member
	Lecturer Visuth	Vanid	Member

Abstract

This thesis was set out to examine issues related to male/female (gender) roles in both past and contemporary contexts; household division of work between the two sexes in rural community; cultural and value system related to such roles and domestic work division; and the impact of such division upon rural women's development.

The study was of qualitative nature and started with reviews of available perspectives and theories. Field data were collected via observations, structured and non-structured interviwes, focus group discussions and other field records. Collected data were then

categorized, analyzed, tabulated, interpreted and analytically described and presented. Research findings were as follows:

Originally, sex was a prime criterion for role differentiation and division of work between the two sexes. And the tradition had been passed on from generation to generation until it became a firmly established cultural practice within the community. Women were assigned a primary responsibility of caring for every family member. They shouldered every family burden to make certain family members were happy and well. On the contrary, the men were given a role of family breadwinners and leaders.

Despite the fact that contemporary communities have been drastically changed by social and economic forces, community attitudes, beliefs and culture as regards gender role division were still pretty much the same. Women continue to be confined within the home while men still stay out. Nevertheless, they, in practice, are mutually supportive of each other depending on time and occasions. Men will help the women's work or engage in household burdens only when they are unable to work outside or have no such work to do. Furthermore, women will refrain from doing housework if outside work is economically more important or more supportive to the family economy. In this case, men will have to shoulder some household responsibilities in order not to jeopardize the whole family well-being.

Both family and community beliefs, values and attitudes regarding gender roles have been transmitted via and buttressed by

community ways of life, household practices and direct family socialization. In turn, they all contribute to the continued existence of gender role differentiation.

Such long-held and practiced traditions account for the fact that the women themselves do not feel serious role conflicts. If they do, however, and as it occasionally occurs, they will try to adjust themselves by, for example, putting more efforts to housework. And they do this willingly withour harboring the thought of changing significant others, especially their husbands. However, when this type of situation occurs, it is the men who feel uneasy, unhappy and even ashamed to have to do housework. Therefore, women have to shoulder more burdens and, as a consequence, have less time and opportunities to imporve themselves and their families in the face of turbulent social currents. Most women, thus, lack opportunities to demonstrate their real competencies and worth to the community and society at large. They find it more difficult and less opportunities to participate in their own community's development affairs. Such opportunities, therefore, are preserved only for such women as community leaders' wives or cousins, those with better education or financial background or those with less or no household burdens. The only community development role of the majority of ordinary women in the countryside, therefore, is restricted to performing such certain trivial functions as, for instance, generally servicing others.